

Kungl. Maj:ts tal

på rikssalen vid riksdagens öppnande den 16 januari 1915.

Gode Herrar och Svenske Män!

Allvarlig och ansvarsfull är förvisso under dessa tider den plikt att vårda rikets säkerhet och folkets välfärd, som åligger Mig och Eder. Jag bjuder Eder välkomna, när I nu efter i vanlig ordning förrättade val till Riksdagens andra kammare samlens till Edert viktiga värv.

Ofta hotande, länge avväjrt, rasar sedan månader tillbaka omkring oss ett krig mera omfattande och fördödande än något historien känner. Den neutralitet Jag vid krigets början beslutat iakttaga har hitintills kunnat upprätthållas. De militära åtgärder, som varit nödvändiga för dess tryggande och för rikets skydd, hava utöver stora ekonomiska uppoffringar medfört kännbara personliga bördor, hvilka — det är Mig en glädje att uttala — beredvilligt burits. Alltjämt kräver omsorgen om Sveriges neutralitet och självbestämningrätt, att en ökad försvarsberedskap hos våra stridskrafter oavlåtligen vidmakthålles.

Ehuru Sverige åtnjutit fredens förmån, har vårt folk i samfärdsel och näringsliv fått hårt erfarat krigets verkningar. Härtill har i hög grad bidragit, att folkrättsliga grundsatser, som förut bestämt neutrala stater och deras medborgares rättigheter, numera icke erkännas av krigförande makter. I framställningar, delvis gjorda i samförstånd med andra neutrala stater, har Jag påyrkat dessa folkrättsliga reglers upprätthållande.

Såsom led i Min strävan att stärka Sveriges ställning haven I att se den överenskommelse, som med anledning av krigstillståndet i Europa

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 1 saml.

träffats med Norge, likasom även det möte, som på Min inbjudan kommit till stånd mellan Mig samt Danmarks och Norges konungar. Min varma önskan är, att det goda förhållandet mellan de tre nordiska rikena härigenom skall ytterligare befastas.

Även om, såsom Jag livligt hoppas, vår neutralitet fortfarande kan bevaras, krävas fortsatta kraftiga åtgärder för landets värnande och för lindrande, ej minst till förmån för de svaga i samhället, av krigets ekonomiska verkningar. Med förtröstan kan ett folk möta svåra tider, om det är starkt genom fosterländsk offervilja och inbördes samhörighet.

Med djup och tacksam glädje mottog Jag det sist församlade riksmötets beslut om stärkande av landets försvar.

För fullföljande av åtgärderna till försvarets tryggnad komma erfordrerliga anslag att av Eder äskas.

Såsom resultat av det skandinaviska lagstiftningsarbetet förelägga nu förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning, till lag om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område samt till lag om avbetalningsköp. Samtliga dessa förslag kommer Jag att förelägga Eder.

I ändamål att åstadkomma lättnad i högsta domstolens arbetsbörda ämnar Jag för Eder framlägga förslag till lag om ändrad lydelse av 30 kapitlet rättegångsbalken jämte därmed sammanhängande lagförslag.

Det är nu, mera än någonsin, angeläget att vidtaga åtgärder, ägnade att främja tillgodogörandet av landets naturtillgångar. I sådant syfte kommer Jag att till Eder prövning hänskjuta förslag till ändring i gällande grunder för upplåtelse av statens vattenfall. Det är ock Min avsikt att förelägga Eder ett förslag till lag om särskild prövning av strandägares rätt till strömfall eller annat område i rinnande vatten invid stranden. Arbetet med revision av vattenrättslagstiftningen i övrigt pågår, och intet skall underlåtas för att denna synnerligen viktiga fråga snarast möjligt må vinna sin lösning.

Jag har för avsikt att underställa Eder förslag till lagar angående skogsskötseln å enskildas fastigheter i Västerbottens och Norrbottens län samt å vissa fastigheter i övriga delar av Norrland och Kopparbergs län.

Jag hoppas kunna förelägga Eder förslag åsyftande att bereda det mindre jordbruket nödig kredit till driftkostnader.

De rådande utomordentliga förhållandena hava föranlett Mig att vid uppgörande av förslag till riksstat för nästkommande år begränsa utgifterna till det strängt nödvändiga.

I bön, att Gud, som styr folkens öden, måtte visa Mig och oss alla den rätta vägen till bevarande av ett älskat fosterlands frihet och självständighet, samt under nedkallande av Guds välsignelse över Eder och Edra arbeten förklarar Jag detta riksmöte öppnat och förbliver Eder, gode Herrar och Svenske Män, med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.
